

Lescha davart la furmaziun professiunala superiura (LFPS)

Dals [Data]

Relaschs tangads da questa fatschenta (numers dal DG)

Nov:	426.000
Midà:	430.000
Aboli:	—

Il Cussegli grond dal chantun Grischun,

sa basond sin l'art. 31 al. 1 da la Constituziun chantunala,
suenter avair gi invista da la missiva da la Regenza dals ...,

concluda:

I.

Il relasch "Lescha davart la furmaziun professiunala superiura (LFPS)" DG [426.000](#) vegn publitgà sco nov relasch.

1. Disposiziuns generalas

Art. 1 Champ d'applicaziun ed object

¹ Questa lescha vala per instituziuns da la furmaziun professiunala superiura che porschan e mainan tras curs per acquistar l'examen professiunal federal (EP) e l'examen professiunal federal superiur (EPS) ubain furmaziuns da scola spezialisada superiura (SSS).

² Questa lescha regla la renconuschientscha dal dretg da contribuziuns e la finanziaziun da las instituziuns da furmaziun professiunala superiura.

³ Per il Center da furmaziun per la sanadad ed ils fatgs socials (CFSS) valan las disposiziuns da la Lescha davart lieus da scolaziun en ils fatgs da la sanadad e socials (LLSS) e complementarmain las regulaziuns da questa lescha.

Art. 2 Intent

¹ La lescha promova las instituziuns da la furmaziun professiunala superiura. Quellas èn ina pitga impurtanta da la furmaziun terziara e servan a proveuder las differentas branschas tenor il basegn cun persunas spezialisadas, quai en l'interess da l'economia grischuna.

Art. 3 Transfer da savida e da tecnologia

¹ La furmaziun professiunala superiura rinforza il transfer da savida e da tecnologia (TST).

² En ses champ d'incumbensas collavura ella cun l'economia regiunala, particularmain cun interpresas, cun instituziuns publicas en il chantun Grischun e cun partenaris extrachantunals adattads sco er cun instituziuns dal stgalim secundar II e dal sectur da las scolas autas.

2. Scolas spezialisadas superiuras pertadas dal chantun

Art. 4 Scola spezialisada superiura existenta

¹ Il Center da furmaziun per la sanadad ed ils fatgs socials (CFSS) è ina scola spezialisada superiura existenta che vegn pertada dal chantun.

Art. 5 Fundaziun e serrada da scolas spezialisadas superiuras

¹ Il Cussegl grond concluda davart la fundaziun da novas scolas spezialisadas superiuras e davart la serrada da scolas spezialisadas existentes che vegnan pertadas dal chantun.

² Ina scola spezialisada superiura che vegn fundada da nov e che vegn pertada dal chantun, vegn manada sco institut autonom da dretg public chantunal.

Art. 6 Renconuschietscha dal dretg da contribuziuns da scolas spezialisadas superiuras pertadas dal chantun

¹ La Regenza po renconuscher il dretg da contribuziuns d'ina nova scola spezialisada superiura u d'ina nova purschida, sche la scola u la purschida cumprova almain ina furmaziun realisabla, ina infrastructura adequata ed in'organisazion effizienta en il chantun Grischun.

Art. 7 Organisaziun

¹ La scola spezialisada superiura ha:

-
- a) in cussegli da scola che maina l'instituziun en regard strategic;
 - b) ina direcziun da scola ch'è responsabla per l'entira direcziun operativa, manaschiala e pedagogica da l'instituziun; e
 - c) in post da revisiun extern.

La Regenza approvescha il reglement d'organisaziun respectiv.

² La Regenza elegia las commembrahs ed ils commembers dal cussegli da scola, il presidi ed il post da revisiun.

Art. 8 Instruments directivs da las scolas spezialisadas superiuras pertadas dal chantun

¹ La Regenza surdat a las scolas spezialisadas superiuras ina incarica da prestaziun che dura per regla 4 onns. L'incarica da prestaziun regla las finamiras ed ils indicaturs da la perioda da prestaziun, la purschida da furmaziun, la budgetazion scoer il rendaquit.

² Il preventiv, il rapport annual ed il quint annual ston veginr puttameess a la Regenza per l'approvaziun.

3. Instituziuns da la furmaziun professiunala superiura betg pertadas dal chantun

Art. 9 Scolas spezialisadas superiuras existentes betg pertadas dal chantun

¹ Per scolas professiunalas superiuras betg pertadas dal chantun, che han gia in contract da basa cun il chantun Grischun, è renconuschi il dretg da contribuziuns.

Art. 10 Renconuschienscha dal dretg da contribuziuns d'instituziuns betg pertadas dal chantun

¹ La Regenza po renconuscher il dretg da contribuziuns d'ina instituziun da la furmaziun professiunala superiura, sche l'instituziun cumprova, che:

- a) la purschida cumpiglia pliras furmaziuns u plirs curs da differentas branschas en l'interess da l'economia publica e da la societad grischuna;
- b) l'instituziun ha ina structura d'organisaziun adequata e transparenta cun sedia en il chantun Grischun; e
- c) il manaschi e l'adempliment da las incumbensas èn garantids a lunga vista.

Art. 11 Midada dal pertader

¹ La Regenza fixescha ils criteris per midar instituziuns betg pertadas dal chantun en instituziuns pertadas dal chantun. In'eventuala midada vegn per regla fatga il cumenzament d'ina perioda da prestaziun da 4 onns.

Art. 12 Instruments directivs d'instituziuns betg pertadas dal chantun

¹ Cun il pertader da l'instituziun da la furmaziun professiunala superiura fa la Regenza in contract da basa cun finamiras ed indicaturs, che dura per regla 4 onns.

² Il contract da basa regla las prestaziuns che ston vegnir furnidas, las directivas da qualitat ch'en colliadas cun talas, ils standards e las prescripcziuns davart la budgetazию sco er davart la gestiun ed il rendaquant, las responsabladiads sco er las pretensiuns envers la rapportazию.

³ Il departament è cumpetent per far contracts annuals cun las instituziuns da la furmaziun professiunala superiura. Il preventiv disponibel è fixà en il contract annual.

4. Organisaziun

Art. 13 Strategia da la furmaziun professiunala superiura

¹ La Regenza fixescha ina strategia chantunala per la furmaziun professiunala superiura.

² La strategia promova ina purschida da furmaziun che correspunda al basegn, per rinforzar l'economia publica dal Grischun.

Art. 14 Rapportaziun

¹ Il preventiv, il rapport annual ed il quint annual ston vegnir rendids enconuschents a la Regenza.

5. Finanziaziun

Art. 15 Finanziaziun globala

¹ Sa basond sin l'incarica da prestaziun paja il chantun ina contribuziun globala a las scolas spezialisadas superiuras pertadas dal chantun.

Art. 16 Finanziaziun pauschala

¹ Sa basond sin il contract da basa paja il chantun a las instituziuns cun dretg da contribuziuns renconuschi, ma betg pertadas dal chantun, ina pauschala per mintga persuna annunziada che ha ses domicil tenor la Cunvegna interchantunala davart las contribuziuns per las scolaziuns da las scolas spezialisadas superiuras (domicil CSSS) en il chantun Grischun. Quella sa cumpona d'ina pauschala da basa e da la pauschala per il svilup da l'organisaziun.

² La pauschala da basa s'orientescha a las contribuziuns da la CSSS, la pauschala per il svilup da l'organisaziun sa drizza tenor ils custs d'investiziun da las instituziuns da furmaziun chantunala.

Art. 17 Pauschals supplementaras en cas d'ina finanziaziun pauschala

¹ Per instituziuns betg pertadas dal chantun cun finanziaziun pauschala po la Regenza fixar pauschals supplementaras per sustegnair furmaziuns u curs che:

- a) vegnan manads tras cun main che 10 participantas e participants; u
- b) èn d'importanza per l'economia regiunala.

Art. 18 Pauschals da subject

¹ Per mintga instituziun cun dretg da contribuziuns renconuschi po la Regenza fixar ina contribuziun per mintga persuna annunziada cun domicil CSSS en il chantun Grischun. Questa pauschala da subject vegn bunifitgada cumplettamain a las taxas da studi d'ina furmaziun SSS.

² Sch'ina furmaziun SSS na vegn betg u almain dapi 3 onns betg pli purschida en il Grischun, po vegnir pajada sin dumonda – analogamain a l'alinea 1 – ina contribuziun a personas annunziadas che han lur domicil civil en il chantun Grischun.

Art. 19 Finanziaziun da deficit

¹ Il chantun surpiglia il deficit imputabel da las scolas spezialisadas superiuras che han gia in contract da basa.

² Imputabels per il subvenziunament èn unicamain ils custs ch'en resultads effectivamain cun in'organisaziun dal manaschi adequata ed economica e che stattan en connex cun purschidas da la furmaziun professiunala superiura.

³ La Regenza regla ils detagls concernent la budgetazion ed il rendaquit, ils custs ed ils retgavs imputabels, ils contracts da basa ed ils contracts annuals, la rapportaziun, l'accumulaziun ed il diever da remessas, reservas e retenziuns, la valitaziun da la facultad, l'utilisaziun d'eventuals surplis dal retgav sco er la prestaziun da pajaments parzials u anticipads.

Art. 20 Deficit da gestiun e compensaziun dal deficit

¹ Il deficit da gestiun imputabel vegn calculà sin basa da las expensas imputables suenter la deducziun:

- a) dals daners da studi e da las taxas da curs;
- b) da las contribuziuns a las furmaziuns da las scolas spezialisadas superiuras;
- c) da las indemnisiuziuns da las studentas e dals students per materialias e meds d'instrucziun personalis sco er da las spesas per emnas da studi ed excursiuns;
- d) da las indemnisiuziuns per servetschs; e
- e) da las ulteriuras entradas.

Art. 21 Midada a la finanziaziun pauschala

¹ Las scolas spezialisadas superiuras che han già in contract da basa pon suttametter a la Regenza ina dumonda da midar a la finanziaziun pauschala sin il cumentzament da la proxima perioda da prestaziun. La dumonda da midar a la finanziaziun pauschala sto vegnir inoltrada almain 2 onns avant il cumentzament da la nova perioda da prestaziun.

² Ina midada enavos a la finanziaziun da deficit n'è da princip betg pussaivla.

Art. 22 Pajament da contribuziuns a las furmaziuns SSS

¹ Ina instituziun da la furmazion professiunala superiura cun sedia en il chantun Grischun, ma senza dretg da contribuziuns renconuschì, survegn sin dumonda las contribuziuns semestrilas fixadas tenor CSSS per mintga persuna annunziada cun domicil CSSS en il chantun Grischun, uschenavant che la furmazion SSS ademplescha las premissas.

Art. 23 Contribuziuns per investiziuns architectonicas e per l'equipament

¹ En il rom da las cumpetenzas finanzialas tenor la Constituziun chantunala po il chantun conceder a las instituziuns da la furmazion professiunala superiura cun incarica da prestaziun e cun in contract da basa contribuziuns als custs imputabels per edifizis novs, per engrondiments u per renovaziuns, per sanaziuns sco er per l'equipament e per ils indrizs respectivs necessaris.

² La Regenza fixescha ils custs imputabels.

³ En il rom da lur pussaivladads sa participeschan las instituziuns adequatamain a las investiziuns.

⁴ Contribuziuns da construcziun u contribuziuns a la cumpra d'immobiglias pon er vegnir pajadas sco pauschala.

Art. 24 Chasas da dimora e mensas

¹ Il chantun conceda contribuziuns a la construcziun, a l'equipament ed al manaschi da chasas da dimora, uschenavant ch'igl exista in basegn.

² El conceda contribuziuns a la construcziun ed a l'equipament da mensas en scolas, uschenavant ch'igl exista in basegn.

Art. 25 Contribuziuns per la collavuraziun e per promover il TST

¹ Il departament po iniziari u sustegnair mesiras che promovan, cun agid da purschidas da la furmazion professiunala superiura, la collavuraziun e la coordinaziun tranter las singulas instituziuns. Sche pussaivel duain er vegnir integradas scolas autas, instituts da perscrutaziun ed instituziuns dal stgalim secundar II.

² Il departament po sustegnair projects da perscrutazion e da svilup orientads a l'applicaziun sco er mesiras en il sectur dal transfer da savida e da tecnologia, che resultan tras la cooperaziun tranter l'economia regionala e las instituziuns da la furmazion professiunala superiura e che veggan cofinanziads d'ina federaziun da branscha u da terzas persunas.

Art. 26 Deliberaziun da las contribuziuns

¹ Il departament è cumpetent per deliberar las contribuziuns annualas sin basa dal credit budgetà ch'è vegini approvà dal Cussegl grond.

Art. 27 Reducziun da las contribuziuns

¹ Sche las finamiras da l'incarica da prestaziun u dal contract da basa na veggan betg cuntanschidas u veggan cuntanschidas mo per part, po la Regenza retegnair u pretender enavos l'entira contribuzion ubain ina part da quella.

6. Execuziun

Art. 28 Execuziun

¹ L'execuziun da questa lescha è chaussa da l'uffizi.

II.

Il relasch "Lescha davart la furmazion professiunala e davart purschidas da furmazion canticuanta (LFurm)" DG [430.000](#) (versiun dals 01-01-2016) vegn midà sco suonda:

Art. 1 al. 1 (midà), al. 2 (midà)

¹ Questa lescha regla l'execuziun da la legislaziun federala davart la furmazion professiunala ~~tenor sias finamiras ed en singulsils secturs l'execuziun da la legislaziun davart las seolas autas furmazion da basa e da la furmazion supplementara sco er da la cussegliazion da professiun, da studi e da carriera tenor lur finamiras.~~

² Ella fixescha las premissas per la renconuschiantscha chantunala da scolaziuns e da certificats da scolaziun che n'èn betg suttamess a la legislaziun federala davart la furmazion professiunala ~~u davart las seolas autas.~~

Art. 5 al. 1 (midà)

¹ ~~Las instituziuns Ils pertadars betg ehantunadas ch'en responsablas perchantunals da las scolas renconuschidas fixeschan:~~

-
3. (**midà**) in post da revisiun che controllescha la contabilitad e che fa in rapport per mauns dals gremis cumpetents da la scola-seo er per mauns da. **La scola inoltrescha a l'uffizi il rapport ensemes cun il quint annual.**

Art. 6 al. 3 (midà)

³ La ~~regenza~~**Regenza** po relaschar disposiziuns davart in servetsch medicinal da scola.

Art. 8 al. 2 (midà)

² Il contract da basa regla las prestaziuns che ston vegnir furnidas, las directivas da qualitat ch'èn colliadas cun talas, ils standards, ils ~~meds finanzials e las prescripziuns davart la budgetaziun sco er davart la gestiun ed il rendaquiet~~, las responsabladads sco er las pretensiuns al rapportenvers la rapportazion.

Art. 12 al. 1 (midà)

¹ Il departament elegia la ~~cumissiun~~**Cumissiun** per la furmaziun professiunala **da basa**, las cumissiuns d'examen sco er ulteriuras cumissiuns necessarias e fixescha lur incumbensas.

Art. 14 al. 1 (midà)

Permissiun da seolaziunfurmaziun (Titel midà)

¹ Instituziuns che porschan ina furmaziun en la pratica professiunala e che vulan scolar emprendistas ed emprendists en ina tscherta professiun, ~~basegnan~~**ston** avair ina permissiun da seolaziunfurmaziun da l'uffizi.

Art. 16 al. 1 (midà)

¹ Il contract d'emprendissadi sto vegnir inoltrà a l'uffizi per l'approvaziun, e quai avant che cumenzar cun la **seolaziun-furmaziun fundamentala** professiunala. ~~H-er midadas en il~~ contract d'emprendissadi ~~sto er ston~~ vegnir approvà, seh'el vegn midà approvadas.

Art. 19 al. 1 (midà)

Durada da l'omma furmaziun da scola (Titel midà)

¹ Il ~~tempdumber~~ da seola-annual-lecziuns sa drizza tenor las ordinaziuns **federalas** davart la furmaziun fundamentala professiunala.

Art. 20 al. 1 (midà), al. 2 (midà)

¹ Il chantun procura per ina purschida suffizienta decentrala da scolas da maturidad professiunala cun scolaziuns durant e suenter l'emprendissadila **furmaziun fundamentala professiunala**.

² La regenzaRegenza decida davart la purschida chantunala u las purschidas chantunala sco er davart la renconuschienscha sin basa dal dretg da contribuziun contribuziuns da purschidas da terzas personasarts.

Art. 25 al. 1 (midà), al. 1bis (nov), al. 2 (midà)

¹ Davart l'admissiun L'admissiun a la procedura da qualificaziun deeida l'uffizi suenter avair consultà ils lieus d'emprendersa drizza tenor las prescripziuns federalas davart la furmaziun fundamentala professiunala.

^{1bis} Sche las premissas èn ademplidas, survegnan las candidatas ed ils candidats che s'annunzian per ina procedura da qualificaziun ordaifer ina furmaziun reglada, ina disposiziun d'admissiun u d'attribuziun da l'uffizi.

² Resguardond ils cuntegns d'emprender da la professiun correspondenta decida l'uffizi er-davart las dumondas perda vegnir dispensà da l'examen u da parts da tal, ma er quant enavant che prestaziuns da furmaziun ehèn-gia-vegnidas furnidas vegnan resguardadas.

Titel suenter Art. 25

5. (aboli)

Art. 26

aboli

Art. 27

aboli

Titel suenter Art. 28

7. (aboli)

Art. 30 al. 1 (midà), al. 2 (midà)

¹ La regenza è eumpetenta per eoneeder Il chantun conceda contribuziuns per construir, per endrizzar e per manar a la construcziun, a l'equipament ed a la gestiun da chasas da dimora, seh'igl-uschenavant ch'igl exista in basegn per ina tala-la chasa da dimora.

² EllaEl è eumpetentacumpetent per conceder contribuziuns per construir e per endrizzara la construcziun ed a l'equipament da mensas en scolas.

Art. 31 al. 2 (midà)

² La regenzaIl chantun po promover cun contribuziuns ulteriuras mesiras ed ulteriurs projects en l'interess da la furmaziun professiunala. Latiers tutgan spezialmain:

1. *abolì*

Art. 33 al. 1

¹ Iis meds finanzials ch'èn necessaris per ademplir las incumbensas vegnan procurads tras:

5. (midà) contribuziuns da las instituziuns responsablas dals pertadars;
7. (midà) daners da studiscola e taxas da curs;

Art. 39

abolì

Art. 40 al. 1 (midà)

¹ Il chantun surpiglia ils deficits da manasehi gestiun imputabels da las purschidas transitoricas, da las scolas professiunalas spezialisadas sco er d'autras instituziuns reneconeuschedas sin basa dal ~~cun~~ dretg da contribuziun, che restan suenter la dedueziun da las contribuziuns da las instituziuns responsablas renconuschi.

Art. 42 al. 1

¹ Il chantun paja contribuziuns en l'autezza da 40 fin 80 pertschient dals custs che la regenza designescha sco imputabels, numnadamaain als custs da:

3. *abolì*

Art. 43 al. 1 (midà), al. 2 (midà)

¹ Il departament è cumpetent per sustegnair ulteriuras mesiras ~~e un~~ chantun paja contribuziuns ~~fin~~ maximalmain 80 pertschient dals custs **per otras mesiras**, che la ~~regenza~~ Regenza designescha sco imputabels.

² Contribuziuns fin 50 000 francs ~~po il~~ departament deliberar seo pauschalas ~~pon~~ vegnir concedidas pauschalmain.

Art. 44 al. 1 (midà)

¹ L'uffizi dispona l'autezza da las contribuziuns da gestiun dal chantun ~~e da las visehnaneas en~~ il rom dal preventiv da las instituziuns ch'è vegni approvà. I pon vegnir fatgs pajaments parzials fin a 100 pertschient da la contribuziun chantunala presumptiva ~~e da la contribuziun che las visehnaneas pajan a las scolas professiunalas spezialisadas ed a las purschidas transitoricas.~~

Art. 46 al. 1

¹ Sch'il dretg federal, sch'il dretg chantunal u sch'il dretg da concordat na prevesan betg in'exemziun da taxas, fixescha la regenza las taxas per las suandardas prestaziuns:

-
2. (**midà**) frequentaziun da la scola professiunala spezialisada per absolventas e per absolvents ordaifer ina seolaziun ~~furmaziun~~ reglada;
 3. (**midà**) proceduras d'admissiun e d'examen ordaifer ~~la~~ **aina** furmaziun ~~fundamental~~ **professiunala** ~~reglada~~;

Art. 47 al. 1 (midà), al. 2 (midà)

¹ Ils custs per ils medis d'instrucziun personals e per il material d'instrucziun personal sco er las spesas per emnas da ~~studi~~ **project** e per excursiuns van sin donn e cust da l'emprendista u da l'emprendist **respectivamain da la scolaria u dal scolar**.

Art. 48 al. 1 (midà), al. 2 (midà)

¹ Custs—**Ils custs** da material e ~~ed~~ **ils custs** da locaziun per locals, che resultan tar ils examens per acquistar l'attestat da qualificaziun e l'attest professiunal—vegnan mess, metta l'uffizi a quint proporzionalmain a las instituziuns che porschan la furmaziun en la pratica professiunala, sch'igl exista in contract d'emprendissadi, respectivamain a las personas senza contract d'emprendissadi per lur proceduras da qualificaziun.

² Tar proceduras da qualificaziun da personas senza contract d'emprendissadi veggan queste—Per ils custs da material e queste—tenor l'alinea 1 po la Regenza fixar in'autezza maxima dals custs da locaziun che veggan adossads per lœals mess a quint proporzionalmain tras l'uffizi singulas furmaziuns fundamentalas professiunala.

Art. 49 al. 1 (midà)

¹ La ~~regenza~~ **Regenza** regla l'indemnisaziun per expertas e ~~per~~ **ed** experts per las proceduras da qualificaziun. Commembra e commembres da la cumissiun sco er autres collavuraturas ed auters collavuraturas en uffizi accessoric veggan indemnisaads tenor l'~~ordinaziun~~ **l'Ordinaziun** davart **las collavuraturas ed** ils collavuraturas en uffizi accessoric dal chantun Grischun¹⁾.

Art. 50 al. 1 (midà), al. 2 (midà)

¹ Recurs cunter notas da semester da scolas professiunala spezialisadas, che veggan surigliadas per ~~ils examens finals d'emprendissadi la procedura da qualificaziun cun examen final~~, pon veginr inoltrads entaifer 10 dis tar ~~hal~~ gremi cumpetent da la scola. Quel decida definitivamain.

² Cunter ~~deceisiuns~~ **Decisiuns** concerrent l'inadmissiun, concerrent la nunpromozion, concerrent **contravenziuns** cunter **disposiziuns da la procedura da qualificaziun** e concerrent la nunreussida da l'examen **la procedura da qualificaziun cun examen final** poipon veginr fatg recurs administrativ—contestadas entaifer 10 dis **cun in recurs administrativ** tar il departament.

¹⁾ DG [170.420](#)

Art. 52

abolì

III.

Naginas aboliziuns d'auters relaschs.

IV.

Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

La Regenza fixescha il termin da l'entrada en vigur da questa lescha.